

POKOS

soutěž pro žáky
ZŠ a SŠ

Soutěž POKOS je určena pro žáky ZŠ a SŠ. Každý měsíc pro Vás připravujeme vědomostní soutěž, díky které si můžete rozšířit vědomosti o obraně státu a navíc vyhrát drobnou cenu.

1. INFORMAČNÍ DOMÉNA A HYBRIDNÍ PŮSOBNÍ
2. HISTORIE
3. MEZINÁRODNÍ POLITICKÝ SYSTÉM

1) Otázka z informační domény a hybridního působení

Tato otázka se zaměřuje na pojem, který hraje významnou roli v mediální gramotnosti i v kritickém myšlení. V online prostředí se často objevují informace, jejichž cílem **není informovat**, ale ovlivnit způsob, jakým lidé přemýšlejí nebo jednají. Tento jev může mít výrazný dopad na společnost, a proto je důležité vědět, jak se mu říká a proč je dobré ho umět rozpoznat.

Pojem „**dezinformace**“ znamená šíření záměrně nepravdivých informací, obzvláště pak státními aktéry nebo jejich odnožemi vůči cizímu státu nebo vůči médiím, s cílem ovlivnit rozhodování nebo názory těch, kteří je přijímají.

Zdroj: vygenerováno umělou inteligencí

Důležité **je ověřovat zdroje** a fakta, zejména před sdílením informací na sociálních sítích. Spolehlivější orientaci poskytne porovnání zpráv z více důvěryhodných médií. Pozornost je potřeba věnovat i obrázkům a videím, které mohou být upravené. Průběžné vzdělávání pomáhá lépe rozpoznávat dezinformační taktiky.

Další informace na:

- <https://euhrou.cz/materialy/jak-poznat-dezinformace-a-jak-proti-nim-bojovat/>
- <https://mv.gov.cz/clanek/definice-dezinformaci-a-propagandy.aspx>
- <https://www.europarl.europa.eu/topics/cs/article/20250603STO28720/dezinformace-10-kroku-jak-chronit-sebe-a-ostatni>

2) Otázka z historie

Osvobození Plzně bylo výsledkem postupu spojeneckých sil, přičemž konkrétní jednotka i její velitel sehráli klíčovou roli v závěrečných dnech konfliktu. Tyto události si lidé každoročně připomínají během květnových oslav, které se ve městě konají i letos. Tento rok to bude 81. výročí.

Americká 3. armáda, které velel generál **George S. Patton** vstoupila v dubnu 1945 na území západních Čech a během tří týdnů osvobodila přes devět tisíc kilometrů čtverečních. Do bojů zasáhly sbory V. a XII. s celkovou silou asi 150 000 vojáků, včetně několika obrněných a pěších divízi.

Po osvobození Aše, Hranic, Františkových Lázní a Chebu musely americké jednotky do konce dubna vyčkávat kvůli původní demarkační linii. Ta byla 30. dubna po dohodě se Sověty posunuta na osu Karlovy Vary – Plzeň – České Budějovice, aby bylo možné krýt postup do Rakouska. Útok do vnitrozemí byl zahájen 5. května a **Američané rychle osvobodili řadu měst** včetně Domažlic, Klatov, Mariánských Lázní a Plzně. Do 7. května dosáhli stanovené demarkační linie a pokračovali průzkumem dále do Čech.

Zdroj: VHÚ Praha

Ztráty americké armády se liší podle zdrojů, ale zahrnují stovky padlých a zraněných, přičemž německé ztráty byly pravděpodobně výrazně vyšší.

Po válce vznikla řada pietních míst připomínajících americké osvoboditele, z nichž mnohá byla po roce 1948 odstraněna. Teprve po roce 1989 se tato místa začala obnovovat a vznikala i nová, aby připomínala padlé americké vojáky v západních a jihozápadních Čechách.

Další informace:

- <https://edu.ceskatelevize.cz/video/15548-rok-1945-osvobozeni-zapadnich-cech-americkou-armadou>
- <https://valecnehroby.mo.gov.cz/aktuality/osvobozeni-zapadniho-jihozapadniho-uzemi-ceskoslovenska-1945>

3) Otázka z oblasti mezinárodní politiké systémy

Rada bezpečnosti OSN přijímá rozhodnutí, jež mohou ovlivnit chod mezinárodních vztahů, řešení konfliktů globální stabilitu. Některé státy v ní však disponují zvláštním právem, které jim umožňuje **zásadním způsobem ovlivnit výsledky hlasování**.

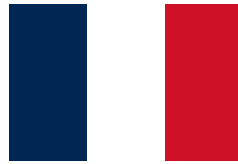
Stálí členové s právem veta:

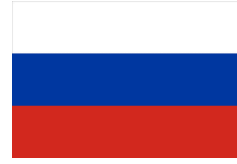
Spojené státy americké

Velká Británie

Francie

Ruská federace

Čínská lidová republika

Toto postavení stálých členů vychází z poválečného uspořádání, kdy právě tyto mocnosti sehrály klíčovou roli při vzniku poválečného bezpečnostního systému.

Zdroj: vygenerováno umělou inteligencí

Každý člen Rady bezpečnosti má jeden hlas, ale rozhodnutí o podstatných záležitostech vyžadují devět hlasů včetně kladných hlasů všech pěti stálých členů. Toto pravidlo, označované jako „**jednomyslnost velmocí**“, je běžně známé jako právo veta. Právo veta již v minulosti využil každý z pěti stálých členů. Postupně se vyvinula praxe, která umožňuje, aby se některý ze stálých členů hlasování zdržel, aniž by tím zabránil přijetí rezoluce. V posledních letech sílí tlak na reformu práva veta i celého rozhodovacího mechanismu Rady bezpečnosti.

Další informace:

- https://mzv.gov.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/cr_v_mezinarodnich_organizacich/osn/uvod_do_osn/rada_bezpecnosti_osn_un_security_council.html
- <https://osn.cz/osn/organizacni-struktura/>
- <https://mv.gov.cz/clanek/rada-bezpecnosti-organizace-spojnych-narodu.aspx>